

Om skader af andre rusmidler end alkohol

Hash

Studier af hash-eksponering har vist varierende effekter på vækst og udvikling i fosterlivet.

Der er vist milde kognitive og adfærdsmæssige effekter i barndom og ungdom, hvis moderen har brugt hash under graviditeten. Der er ikke vist øget risiko for alvorlige misdannelser hos barnet.

Der er en mulig øget risiko ved gravides hash-brug i forhold til tidligere, idet indholdet af THC (det aktive stof i hash) er blevet stærkt forøget de senere år.

Benzodiazepiner

Der er kun få og usikre resultater af studier vedr. fosterskadelige effekter af benzodiazepiner.

- Der er ingen sikre holdpunkter for øget risiko for misdannelser
- Muligvis øget risiko for præterm fødsel og lav fødselsvægt

Brug i sidste del af graviditeten kan have uheldige effekter på det nyfødte barn med fx lav Apgar-score og neonatalt abstinenssyndrom (NAS).

Der er ikke fundet effekter på sprogkompetencer hos 3-årige børn, men der foreligger kun få data for mulige andre langtidseffekter.

Centralstimulerende stoffer

Kokain og amfetaminer kan føre til, at blodkarrene trækker sig sammen og give højt blodtryk. Det kan ske hos både mor og foster, da det diffunderer let over moderkagen. Kokainforbrug giver øget risiko for abort i 1. trimester.

Børn født af kvinder, der har brugt centralstimulerende stoffer som kokain eller amfetamin, har øget risiko for præterm fødsel samt reduceret vægt og vækst. Børnenes adfærd efter fødslen kan være præget af stress, dårlig opvågning og nedsat dieevne, især hvis moderen har taget amfetamin. Der er rapporteret kognitive og adfærdsmæssige langtidseffekter, men her spiller sociale forhold også en rolle.

Der foreligger få studier af effekt af andre centralstimulerende stoffer som metylfenidat og MDMA (ecstasy). Foreliggende data kan tyde på langtidseffekter hos børnene.

Opioider

Langvarig eksponering af opioider (hovedsagelig heroin, metadon og buprenorfin) på fosteret giver øget risiko for både akutte og mere langvarige effekter på børnene:

- Præterm fødsel
- Neonatalt abstinenssyndrom (NAS) efter fødslen
- Nedsat vækst (vægt, længde og hovedomkreds)
- Vuggedød

Der er svært begrænset viden om langtidseffekten på adfærd og kognition. En del studier viser effekt på neurobiologisk udvikling og dermed kognitiv funktionsevne hos børn op til skolealderen; men mange af studierne er små og mangler gode kontrolgrupper.

Opioider formodes ikke at have teratogen effekt, men forskningen er sparsom.

Kortvarig brug af smertestillende midler synes ikke at påvirke væksten eller føre til abstinensproblemer, medmindre midlerne er brugt helt op til fødslen.

Samtidigt brug af flere rusmidler og tobak

Samtidigt brug af flere rusmidler, afhængighedsskabende lægemidler og tobak under graviditeten kan øge risikoen for skader hos børn. Forskellige kombinationer af rusmidler vil kunne ændre koncentrationen og toksisiteten af enkeltstoffer.

Samtidigt brug af alkohol og kokain er vist at være mere skadeligt, sammenlignet med brug af rusmidlerne hver for sig. Det samme gælder for samtidigt brug af alkohol og tobak i relation til præterm fødsel og væksthæmning.

Kilde: Rapport om konsekvenser for fosteret/barnet ved bruk av rusmidler/avhengighetsskapende legemidler i svangerskapet. Nasjonalt folkehelseinstitutt på oppdrag fra Helsedirektoratet. Norge, 2015.